

Passeig iniciàtic a ritme de sonata

RIGAU i RIGAU, Antoni Ma.
Una volta a l'estany de Banyoles.
Terra Nostra, 23
Edicions de Nou Art Thor
Barcelona, 1990, 64 pp.

Recentment ha estat publicat, dins la col·lecció «Terra nostra», d'edicions Nou Art Thor, el llibre *Una volta a l'estany de Banyoles* d'Antoni Ma. Rigau i Rigau. L'obra és una invitació, tal com assenyala el mateix autor, a conèixer més de prop, «ran d'aigua», la història i els secrets que envolten l'estany. No es tracta, però, i aquest n'és un dels principals atractius, d'una guia turística, en el sentit més estricte del mot; l'estil i l'estructura l'allunyen d'aquesta consideració.

De la mà d'A. Ma. Rigau, cronista oficial honorari de la ciutat de Banyoles des de l'any 79, anem descobrint la història, les llegendes, l'art, els personatges... que singularitzen l'estany. I ho fem a *tempo lento*, a ritme de sonata pràcticament, tot caminant amb

aires de diletant, amb aquell pas que humanitza el paisatge. Així s'estructura aquest llibre: com una volta, «conversant junts i a pleret»; una volta gairebé iniciàtica per a nosaltres, lectors, que hi som convidats, seguint, potser, la lletra i l'esperit d'aquell romanç castellà del s. XIV: «Yo no digo mi canción/sino a quien conmigo va».

Abans d'emprendre el recorregut, el nostre avesat cicerone ens donarà puntual informació de la ubicació i formació de l'estany i els seus estanyols, dels primers pobladors, dels interessantíssims litigis que al llarg dels segles ha suscitat la utilització de les seves aigües, de les agosarades pretensions d'alguns homes del XVIII que volien construir un canal navegable que arribés fins al mar, de l'origen del topònim, etc. Sempre, però, amb un to amè i un estil fluid, inscrivint-se, tal com assenyala Dolors Torrent en el pròleg de *Gent i fets* del mateix A. Ma. Rigau, «dins la vella i sàvia dita de la literatura clàssica: instruir i delectar alhora».

Iniciats, doncs, en el coneixement d'aquest entorn lacustre, podem començar la nostra volta «imaginària i més o menys literària si la seguim sobre el paper; viscuda i saludable si, realment, tots junts, tresquem camí enllà». A partir d'aquí l'obra es converteix en un promptuari descriptiu; Rigau intenta fixar els diferents paisatges que envolten aquest estany «versàtil, voluble i deliciosament inconstant». Les descripcions són acurades, precises i, en alguna ocasió, no exemptes de lirisme; tornat al pes, però, l'autor dona bona mos-

TERRA
NOSTRA

23

UNA VOLTA A
L'ESTANY DE
BANYOLES

Antoni M. Rigau i Rigau
Fotografies: Miquel Raurich